

Manifestacija dimenzije vremena

Miletić, Petra

Master's thesis / Diplomski rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Arts Academy / Sveučilište u Splitu, Umjetnička akademija**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:175:542015>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-18**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Arts Academy](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

SVEUČILIŠTE U SPLITU
UMJETNIČKA AKADEMIJA
ODSJEK LIKOVNE KULTURE I LIKOVNE UMJETNOSTI

Manifestacija dimenzije vremena

Magistarski stručni rad

Naziv odsjeka: Odsjek za likovnu kulturu i likovnu umjetnost

Naziv studija: Likovna kultura i likovna umjetnost

Mentor: red. prof. Mateo Perasović

Asistentica: Dina Jakšić

Studentica: Petra Miletić

Split, rujan 2016.

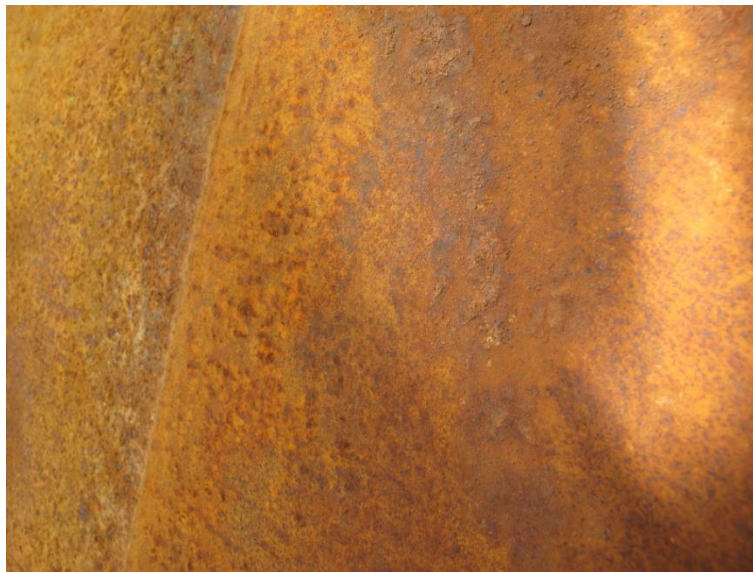
Manifestacija dimenzije vremena

1. Uvod

Manifestacija dimenzije vremena je naslov rada koji se sastoji od dvije željezne ploče dimenzija 100 cm x 100 cm. Odabrala sam metalnu, točnije željeznu površinu, iz razloga što se u doticaju s vremenskim (ne)prilikama u određenom vremenskom razdoblju događaju zanimljive kemijske promjene koje uzrokuju stvaranje sloja hrđe. Hrđu pronalazim kao vrlo zanimljivu i inspirativnu vizualnu pojavu koja unatoč svom naizgled neuglednom i ružnom izgledu, sadrži određenu estetiku i ljepotu.

1.1. Postupak rada

Proces ovog rada, započeo je intervencijom na površinu dviju željeznih ploča pomoću otopine 12% - tnog hidrogena, soli i vode kako bih umjetnim putem izazvala pojavu hrđe (Slika 1.).

Slika 1. *Nastanak hrđe umjetnim putem*

Ideja se nastavila razvijati u smjeru da se te željezne ploče ostave tri mjeseca na otvorenom prostoru kako bi došle u doticaj s uvjetima koje sama priroda nameće. Željela sam usporediti izgled hrđe koju prirodni procesi stvore s hrđom koju sam umjetnim putem izazvala. Nakon vremenskog razdoblja od tri mjeseca, na pločama se stvorio sloj hrđe u različitim oblicima i tonovima smeđe, crvene i narančaste boje (Slika 2.).

Slika 2. Nastanak hrđe pod utjecajem klimatskih uvjeta

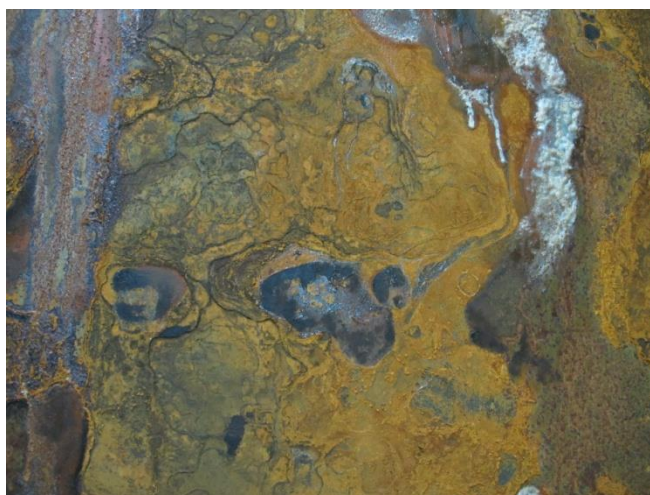
Inspirirana teksturom i oblicima koje sam uočila na pločama, odlučila sam ponovno intervenirati i kreirati dimenziju nekog novog svijeta koji se sastoji od mnoštva neobičnih oblika. Na određenim dijelovima dviju ploča, kojima je to po mojoj procjeni bilo potrebno, ponovno sam koristila hidrogen, sol i vodu kako bih dodatno pospješila nastanak hrđe. Potaknuta spontanom prepoznavanjem organskih formi, naposljetku sam koristila i uljane boje istih i/ili sličnih tonova poput same hrđe, što je rezultiralo isticanjem već postojećih oblika, figura i lica (Slika 3.). Razlog korištenja istih i/ili sličnih tonova karakterističnih za hrđu, leži u namjeri da se istaknu same forme te da se naglasi ljepota zahrđale površine. Osim toga, željela sam ostvariti kontrast između tamnih i svjetlih komponenata cjelokupne kompozicije, kako bih postigla dojam dinamičke ravnoteže te na taj način kreirala vizualnu impresiju zaustavljenog trenutka u dimenziji vremena.

Slika 3. Detalj forme koja tvori lice

2. Razvoj inspiracije, ideje i mišljenja rada

Osim same fascinacije i impresije vizualnim identitom hrđe, rad je također inspiriran željom da zabilježim i donekle zaustavim jedan trenutak u beskonačnoj dimenziji vremena koja nas često podsjeća na činjenicu kako je sve prolazno te da svi podliježemo zubu vremena pa čak i materija poput željeza koja se odlikuje čvrstoćom i izdržljivošću. Entropija¹, odnosno kaos, prouzrokovan igrom sunca, kiše i vjetra, zaustavljen je u onom trenutku kada se pojavio sloj hrđe na sjajnim metalnim površinama dviju željeznih ploča. Posljedica zaustavljanja tog procesa je nastanak mnoštva zanimljivih formi i tekstura u obliku hrđe koji tvore potpuno novu percepciju materije željeza. Forme i oblici koji su se pojavili u procesu ovog rada, potaknuli su me na spontano prepoznavanje figura i lica različitih facijalnih ekspresija. Fenomen pareidolije² je neizbježan, stoga sam odlučila popratiti slike čudesnog svijeta koje je moj um prepoznao (Slika 4.).

Slika 4. Detalj istaknutog lica

¹ Entropija – (grč. entrepo – okrećem, obraćam) onaj dio energije koji se više ne može pretvoriti u rad (B.Klaić, Rječnik stranih riječi), pojam u kemiji, označava funkciju nekog stanja sustava, točnije opisuje stupanj nereda sustava, a ovisi o početnom i konačnom stanju sustava.

² Pareidolija – is a psychological phenomenon involving a stimulus (an image or a sound) where in the mind perceives a familiar pattern of something where none actually exists. (<https://en.wikipedia.org/wiki/Pareidolia>), rujana, 2016.

Hrđa je pojava koja je radi svoje boje i teksture nepoželjna ljudskom oku. Međutim, promatrajući zahrđale dijelove željeznih površina u svojoj okolini, primjetila sam izvjesnu ljepotu koja me potaknula na razmišljanje o promjenama koje se događaju htjeli mi to ili ne. Osim toga, taj neugledni sloj hrđe koji se pojavljuje pod utjecajem različitih čimbenika, učinio je da neživa, hladna i kruta materija poput metala poprimi na neki način dozu životne energije koju karakterizira konstantna promjena u čemu pronalazim ljepotu. Promišljanje o tome, naposljetku me odvelo putem konceptualnog stvaralaštva stilskog pravca u umjetnosti *Arte povera* koji je naglašavao korištenje beskorisnih, svakodnevnih i običnih materijala u svrhu umjetničke kreacije. Iako je cilj tog pravca bio usmjeren ka dekomercijalizaciji umjetnosti, što nije srž ovog rada, svidjela mi se poveznica korištenja naizgled bezvrijednih svakodnevnih tvari i materijala koji posjeduju ljepotu i estetiku unatoč tome što nije konvencionalna i standardizirana po društvenim mjerilima ljepote.

3. Zaključak

Ovaj rad je prvenstveno nastao radi moje osobne fascinacije materijom kao što je metal koji pod utjecajem prirodnih procesa u određenom vremenskom razdoblju, može postići nevjerojatnu promjenu vizualnog identiteta, što se naziva hrđa, koja u potpunosti mijenja prvotni oblik naizgled čvrste metalne sjajne površine. Taj čitavi novi svemir, novi svijet, nastao na željeznim pločama pod utjecajem prirodnih sila i procesa, kao posljedica slučajne igre kiše, sunca i vjetra u određenom vremenskom periodu, potaknuo me da postanem i sama koautor djela jedne veće sile od mene same. Ta sila predstavlja savršenog kreatora, majku prirodu i njene čudesne procese kreacije koji se unutar dimenzije vremena manifestiraju u mnogim različitim i zanimljivim vizualnim oblicima.